

Sygn. akt II UK 32/19

POSTANOWIENIE

Dnia 23 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Gudowska

w sprawie z wniosku P.B.S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.
o ubezpieczenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 23 października 2019 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczyni od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 17 września 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 września 2018 r. Sąd Apelacyjny w (...), uwzględniając apelację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w T. od wyroku Sądu Okręgowego w T. z dnia 30 listopada 2017 r., zmienił ten wyrok i oddalił odwołanie P.B.S. od decyzji z dnia 2 maja 2017 r., stwierdzającej, że nie podlega ona obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 21 czerwca 2016 r. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą.

Skarga kasacyjna ubezpieczonej została oparta na podstawie naruszenia w związku z art. 18 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, prawa materialnego tj. art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust. 1 i 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (jednolity tekst: Dz.U.

2019 r., poz. 645) „przez przyjęcie, że w okresie pobierania zasiłku macierzyńskiego przedsiębiorca zobowiązany jest prowadzić działalność gospodarczą”, a także art. 17 ust. 1 ustawy o świadczeniach pieniężnych „przez przyjęcie, że dopuszczalne jest pozbawienie osoby prowadzącej działalność gospodarczą ubezpieczeń społecznych w czasie, gdy przysługuje tej osobie prawo do zasiłku chorobowego”.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca uzasadniła potrzebą wykładni przepisów ujętych w podstawie skargi, które – jej zdaniem – budzą poważne wątpliwości na skutek nowej interpretacji dokonanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, a także wywołują rozbieżności w orzecznictwie sądów. Podniosła, że nowa interpretacja, naruszająca konstytucyjną zasadę ochrony rodziny (art. 18 Konstytucji RP), jest drastycznie krzywdząca nie tylko dla niej, lecz dla wszystkich młodych matek zobowiązanych do zwrotu otrzymanych zasiłków. Nie została jednolicie przyjęta w wyrokach sądów powszechnych, których „uzasadnienia są wręcz sprzeczne i wzajemnie wykluczające się”. Powołała się na wyroki korzystne dla ubezpieczonych (np. Sądu Apelacyjnego w (...), sygn. III AUa (...) i Sądu Apelacyjnego w (...), III AUa (...) i AUa [...]) uznające pobieranie zasiłku macierzyńskiego za usprawiedliwioną przerwę w prowadzeniu działalności gospodarczej, po upływie której ubezpieczona nadal podlega ubezpieczeniom społecznym w pełnym zakresie, oraz takie, w których odwołania oddalono, jak np. w wyroku Sądu Apelacyjnego w (...), III AUa (...), w którym uznano, że ubezpieczona „miała obowiązek” prowadzić działalność gospodarczą w okresie pobierania zasiłku macierzyńskiego w pełnym, niczym nie ograniczonym zakresie określonym w definicji działalności gospodarczej oraz w niniejszej sprawie, w której Sąd Apelacyjny w (...) skoncentrował się nad zagadnieniem, czy w okresie pobierania zasiłku macierzyńskiego ubezpieczona prowadziła działalność gospodarczą.

W ocenie skarżącej skarga kasacyjna jest też oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Istnienie rozbieżności w orzecznictwie Sądów Apelacyjnych nie uzasadnia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z przyczyny przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., gdyż analiza zagadnienia przedstawionego w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania została już przez Sąd Najwyższy dokonana. Wątpliwości przedstawione w skardze kasacyjnej rozstrzyga uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 11 lipca 2019 r., III UZP 2/19 (dotychczas niepubl.), potwierdzająca zasadę, że rozpoczęcie pobierania zasiłku macierzyńskiego przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność, która uprzednio została objęta dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym, powoduje ustanie ubezpieczenia chorobowego (art. 9 ust. 1c w związku z art. 14 ust. 2 pkt 3 w związku z art. 11 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). W czasie pobierania zasiłku macierzyńskiego osoba uprawniona do tego świadczenia, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2, 4-5a, 8 i 10 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego, może jednak dobrowolnie, na swój wniosek, zostać objęta ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z innego tytułu („także z pozostałych, wszystkich lub wybranych, tytułów” – art. 9 ust. 1 c ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), w tym także z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej.

Prowadzenie działalności gospodarczej daje możliwość dobrowolnego przystąpienia do ubezpieczenia chorobowego (art. 7 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), które trwa tak długo, jak długo prowadzona jest działalność gospodarcza, niezależnie od okresu pobierania zasiłku macierzyńskiego. Jest oczywiste, że wymaga to spełnienia przesłanek ubezpieczenia wskazanych w art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust. 1 i 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Ubezpieczona prowadziła działalność gospodarczą od dnia 2 października 2014 r. i z tego tytułu podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. W okresie od dnia 23 czerwca 2015 r. do dnia 20 czerwca 2016 r. pobierała zasiłek macierzyński i opłacała tylko składki na ubezpieczenie zdrowotne. Tych ustaleń nie kwestionował organ rentowy ani ubezpieczona, bezspornie zatem, stosownie do ustaleń Sądu drugiej instancji, po

zakończeniu urlopu macierzyńskiego w dniu 20 czerwca 2016 r., gdy ubezpieczona zgłosiła się do ubezpieczenia chorobowego i wystąpiła z wnioskiem o wypłatę zasiłku chorobowego od dnia 21 czerwca 2016 r. do dnia 5 lipca 2016 r., od dnia 13 lipca 2016 r. do dnia 10 stycznia 2017 r. oraz od dnia 15 lutego 2017 r. do dnia 26 lutego 2017 r. z powodu kolejnej ciąży, nie prowadziła działalności gospodarczej w sposób zorganizowany, ciągły i zarobkowy i nie osiągała żadnych dochodów. Sąd drugiej instancji trafnie stwierdził, że nie istniał tytuł ubezpieczenia przewidziany w art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 300 ze zm.).

Skarga kasacyjna nie jest więc oczywiście uzasadniona i nie doszło do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2014 r., III UK 61/13, niepubl., z dnia 4 lipca 2012 r., III SK 1/12, niepubl. i z dnia 6 listopada 2012 r., III SK 16/12, niepubl.).

Uwzględniając to, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

as